

Šaty vzhůru nohama – několik výročí „české Coco Chanel“

Název emise: Český design: Hana Podolská

Den vydání: 7. května 2025

Hodnota: „B“ (ke dni vydání 31 Kč); č. 1320

Rozměr známkového obrazu: 23 x 40 mm

Výtvarný návrh: Klára Melichová

Druh tisku: OF; **Papír:** fil-an-OFF

Tisk: Hradištko, sro.

Tiskové formy: 2x PA 50 obsahující známky v pěti vodorovných protichůdných řadách po 10 kusech a SL 6x (8 + 4 K)

Náklad: 300 tis. známek + 9.500 SL

Tisk FDC: DT; Tiskárna Hradištko; 2.200 kusů

Nová emise připomíná zakladatelku nejslavnějšího českého módního domu první poloviny minulého století – *Maison Hanna Podolská*. Ta se narodila jako Johanna Vošahlíková v roce 1880 do početné rodiny úspěšného stavebního podnikatele, mluvou červené knihovny bychom mohli říci, že se stříbrnou lžičkou v puse. Dobré časy však trvaly jen krátce, tatínek ve svých čtyřiačtyřiceti letech zemřel na tuberkulózu a maminka s řadou dětí zůstala skoro bez prostředků. Otevřela si tedy v Praze krupářský krám, což nebyl zrovna zdroj závatných příjmů. A tak dcera Johanna rodinnému rozpočtu brzy začala vypomáhat jako švadlena. Pamětníci uváděli, že se sice švadlenou učila, ale v polovině 90. let se nepohodla s mistrovou, z učení odešla a začala šít po domech. Byla určitě mimořádně šikovná a taky podnikavá, protože už v roce 1905 si otevřela vlastní dílnu v pražských Nuslích a o deset let později – to už byla vdaná a měla dva syny – dokonce prvotřídní Modelový dům Hanna Podolská v

paláci Lucerna na Václavském náměstí. Cestou do úplné špičky v oboru musela čelit značné konkurenci, v Praze tehdy působilo půl třetího tisíce švadlen! Podolská však mezi nimi vynikala úsilím o co nejvyšší služby, inspirovala se v Paříži, uvědomovala si sílu značky, nepodceňovala propagaci, spolupracovala s módními časopisy a fotografi, navázala výhodné spojení s celebritami, slavnými herečkami či manželkami významných mužů, pro které její salon ochotně a přednostně šil.

Nedlouho po vzniku republiky se z provinční Prahy rázem stalo hlavní město nového státu a požadavky na reprezentaci se pronikavě zvýšily. Nabídka nestačila poptávce a jméno Podolské se začalo stávat synonymem haute couture – tedy módního oblečení nejvyšší jakosti. V jejím salonu pracovaly desítky švadlen a zapojila se i celá rodina – manžel a oba synové. Zákazníky byly filmové a divadelní hvězdy, manželka ministra zahraničí a pozdějšího prezidenta Hana Benešová, manželka zakladatele obuvnického impéria Marie Baťová, filmovou kariéru tu jako modelka zahájila Adina Mandlová. Podolská uspořádala první módní přehlídku u nás a založila tak tradici, která přetrvala po desítky let. Její modely se objevily v řadě filmů a na mnoha našich i světových jevištích. Prostě, do čeho se pustila, v tom se jí dařilo.

To ale platilo především v podnikání. V osobním životě ji naopak potkala řada ran a tragédií. V dětství jí umřel

Hana Podolská

významná módní návrhářka a majitelka módního salonu. Hana Podolská se stala symbolem meziválečné podnikavosti a kultivovanosti v oblasti módní tvorby. Návrhářka, která oblékala první dámy i nejslavnější herečky první republiky.

Autorkou grafické úpravy emise je Klára Melichová. Fotografie šatů poskytl Uměleckoprůmyslové museum v Praze.

Náklad 9 500 kusů sešitků.

otec a s maminkou a sourozenci upadli do opravdové chudoby. V polovině dvacátých let jí tragicky zahynul manžel, její nejbližší spolupracovník a podporovatel – na honu ho nešťastnou náhodou při čištění pušky zastřelil jeho vlastní šofér. O deset let později náhle oslepl a pak zemřel její starší syn, bylo mu jen šestadvacet let. Po válce mezi jejími zákazníky sice přibýly manželky nových vládců v čele s Martou Gottwaldovou, ale to její podnik nezachránilo před zánodem. Nějakou dobu tu sice směla pracovat alespoň jako prodavačka, ale počátkem padesátých let ji propustili a ona odešla do důchodu. Už před tím, v roce 1948, emigrovala její snacha, která v salonu pracovala jako kreslířka. Zanedlouho odešla do exilu i vnučka. Úřady obvinily mladšího syna z protistátní činnosti a uvěznily ho na devět let v uranových dolech. V roce 1968 nakonec emigroval i on a už se s matkou nikdy neviděli. Podolská, dnes označovaná za českou Coco Chanel, tak zůstala úplně sama... Zemřela opouštěná, v roce 1972.

O Johannaně Vošahlíkové – Podolské lze říci, že byla opravdovou *self-made woman*, tedy ženou, která vlastním úsilím dosáhla významného postavení. Umělecko-průmyslové museum v Praze na její počest v letech 2018 – 2019 uspořádalo devět měsíců trvající rozsáhlou výstavu *Hana Podolská, legenda české módy*, k níž vydalo stejnojmennou monografii. Uvedlo o ní: „*Jméno Hany Podolské zůstalo dodnes v povědomí veřejnosti jako legenda o meziválečné eleganci a o statečné, podnikavé a mimořádně schopné ženě, zosobňující společnost založenou na demokratických principech a slušných vztazích mezi lidmi.*“

Autorkou výtvarné podoby emise na její počest je Klára Melichová, dcera velikána naší známkové tvorby Oldřicha Kulhánka. Pro vyobrazení na známce zvolila

tzv. charlestonové šaty z poslední třetiny dvacátých let, pro kresebnou výzdobu FDC malé večerní šaty z černého marokénu z počátku 30. let a detail jejich výšivky. Obojí samozřejmě ušité v salonu Podolská a nyní součást sbírek Umělecko-průmyslového musea. V razítku je monogram Podolské a pásek z filtrů, součástí výzdoby pasu šatů vyobrazených na známce.

Emisní záměr i jeho zpracování se mi líbí. Jen mi není jasné, proč jsou známky v archu uspořádány v protichůdných dvojicích. Jako jediný důvod mě napadá, že si jich nadšení sběratelé budou muset koupit víc – dvoupásku nápisem k sobě a dvoupásku „hlavou „ k sobě“. Ještě že nejde o nominál E...! FB

FDC

H

